APPENDIX 17

Socio-Economic Scale

સામાજિક-આર્થિક કક્ષા માપ

યોજક : પ્રા. અંબુભાઈ એસ. પટેલ

વ્યક્તિને તેના સામાજિક વાતાવરણમાં સમજવા માટેનો આ એક સંશોધન પ્રયાસ છે. સંશોધન દૃષ્ટિએ વ્યક્તિના સામાજિક – આર્થિક મોભાને મૂલવવા કે સમજવા માટે ઉપયોગમાં લઈ શકાય તે હેતુથી આ સામાજિક – આર્થિક કક્ષા માપ યોજવામાં આવ્યો છે. આ દ્વારા મેળવેલી માહિતી વ્યક્તિનાં જુદાં જુદાં પાસાં અથવા ગુણધર્મો અને સામાજિક – આર્થિક કક્ષા વચ્ચેનો સંબંધ શોધવામાં ઉપયોગી થઇ શકે એ આ કાર્ય પાછળનો મુખ્ય સંશોધન હેતુ છે. આ માહિતી સંપૂર્ણ રીતે ખાનગી રાખવામાં આવશે; કોઈ પણ સંજોગોમાં તેનો અઘટિત ઉપયોગ કરવામાં આવશે નહિ તેની ખાત્રી આપવામાં આવે છે. આથી પૂછેલી માહિતી અંગત હોવા છતાં નિખાલસતાથી સાચો અભિપ્રાય આપશો એવી વિનંતિ છે.

તમારા અથવા તમારા પરિચિત કુટુંબના વડા વિષે તેમજ તમારા કે તેમના ઘરની સુખસગવડો વિષે કેટલીક માહિતી નીચે પૂછવામાં આવી છે, તે અંગે તમે જે કંઈ જાણતા હો તેનો સચોટ અભિપ્રાય આપશો. જણાવેલી દરેક બાબત આગળ કૌંસ (   ) કરેલો છે. જે તે બાબત તે કુટુંબ વડાને લાગુ પડતી હોય તે તે દરેક બાબત આગળના કૌંસમાં આવી ખરાની (√) નિશાની કરો. ન જાણતા હો ત્યાં ખાલી રાખો. તેમને ન સ્પર્શતી બાબત આગળ પણ કૌંસ ખાલી રાખો. દરેક બાબત ધ્યાનપૂર્વક વાંચો, વિચારો અને સમજીને ચોક્કસ રીતે સાચી માહિતી દર્શાવવા યોગ્ય નિશાની મૂકો.

(દરેક બાબત પાછળ કૌંસમાં આપેલ આંકડો એ માહિતી સંશોધન સંખ્યા છે અને તે તમારા માટે નથી) તમારે તો ફક્ત જેના વિષે પૂછવામાં આવ્યું છે તે અંગેની માહિતી પ્રમાણિકપણે આપવા તસ્દી લેવાની છે. આ બદલ આપનો આભાર.

જેનો અભ્યાસ કરવાનો છે તે વ્યક્તિનું નામ

જ્ઞાતિ

તેમના કુટુંબના વડાનું નામ તથા સરનામું

માહિતી ભરનારનું ઓળખાણ અથવા ઉપરના કુટુંબ સાથેનો સંબંધ

કુલ ગુણ

For guidance or information, contact

Dr. A. S. PATEL

Director, Psycho – Clinic & Testing Bureau

C/o Department of Psychology

M. S. University, Baroda – 2.

માહિતી પત્રક

તમારા અભિપ્રાયે નીચે પૈકી કઈ કઇ બાબતો ઉપર જણાવેલ કુટુંબના વડાને લાગુ પડે છે?

લાગુ પડે ત્યાં ખરાની (√) નિશાની કરી બતાવો.

ક. શિક્ષણ :

( )	ઘણું ઉંચુ શિક્ષણ પામેલા, અનુસ્નાતક	(૫)
( )	કોલેજ શિક્ષણ પુરું, સ્નાતક	(૩)
( )	કોલેજ શિક્ષણ અધુરું, માધ્યમિક કે ધંધાકીય શિક્ષણ પામેલા	(૨)
( )	પ્રાથમિક શિક્ષણ પામેલા	(૧)
( )	અભણ	(–૨)

ખ. ધંધો :

( )	ઉંચા ઓફીસર કે મેનેજરનો હોદ્દો	(૫)
( )	ડૉકટર	(૫)
( )	એન્જીનીઅર	(૪)
( )	વકીલ	(૪)
( )	પ્રોફેસર	(૪)
( )	રાજકીય નેતા	(૪)
( )	સામાજિક કાર્યકર	(૪)
( )	ભારે મોટો ધંધો, સ્ટોર,	(૪)
( )	શિક્ષક, સુપ્રીન્ટેન્ડન્ટ,	(૩)
( )	સામાન્ય ધંધો, દુકાન,	(૨)
( )	મુકરદમ, સુપરવાઈઝર,	(૧)
( )	કારકુન, હિસાબનીસ, ઓફીસકામ	(૦)
( )	પોતાનું ઘરકામ	(૦)
( )	સામાન્ય નોકરી	(૦)
( )	ગુમાસ્તા, પટાવાળાની નોકરી	(–૧)
( )	ફેકટરીમાં મજુરકામ, ડ્રાઇવર, કંડકટર	(–૧)
( )	સામાન્ય આલુ મજુરી, સફાઇકામ, બીજાને ત્યાં ઘરકામ વગેરે	(–૨)
( )	————(આ સિવાય ખાસ કંઈ ધંધો હોય તો તે નોંધો)	

ગ. સમાજમાં મોભો :

( )	ઉચ્ચ, આબરુદાર કુટુંબ	(૩)
( )	મધ્યમ દરજ્જાનું કુટુંબ	(૧)
( )	નીચલી કક્ષાનું કુટુંબ	(–૨)
( )	તેમને ત્યાં હમેશાં સલાહ માટે અનેક મુલકાતીઓ કે મહેમાન હોય જ	(૪)

( ) લોકો ઉપર છાપ સારી (૩)
( ) સામાન્ય રીતે થોડા ઘણા મુલાકાતી હોય (૨)
( ) ભાગ્યેજ કોઇ મહેમાન કે મુલાકાતી આવે (૦)
( ) કોઇની સાથે સારાસારી ઓછી (−૨)
( ) બેંકમાં અસરકારક ખાતેદાર (૩)
( ) બેંકમાં સામાન્ય રીતે ખાતું ખરું (૧)

ઘ. આજુબાજુનું વાતાવરણ :

( ) લોકોમાં ઉંચી ગણાતી સોસાયટિમાં આગવું, આકર્ષક સ્વતંત્ર રહેઠાણ (૪)
( ) સોસાયટિમાં, ખુલ્લામાં રહેઠાણ (૩)
( ) લોકોને ગમે તેવા સારા લત્તામાં રહેઠાણ (૨)
( ) સામાન્ય લત્તામાં, વસ્તીમાં રહેવાસ (૦)
( ) તદ્દન પછાત વિસ્તારમાં, ચાલીમાં, ઘીચ વસ્તીમાં રહેવાસ (−૨)

ચ. અંગત સ્વભાવ :

( ) ભાવનાશીલ અને મળતાવડા (૩)
( ) જનહિતનાં કામોમાં આગળ પડતા (૩)
( ) દાન કરે (૩)
( ) બીજાને ઉપયોગી અને મદદગાર (૩)
( ) કરકસરથી રહેનાર (૦)
( ) ઉડાઉ (−૨)
( ) તદ્દન કંજુસ (−૩)
( ) પાર્ટીઓ, સીનેમા, નાટક વગેરે પાછળ ખર્ચે (૨)
( ) સામાજિક રીતરિવાજો પાછળ ખર્ચાળ (૩)
( ) સંગીત, કલા, સાહિત્ય, રમતગમત પાછળ ખર્ચે (૨)
( ) ફક્ત પોતાના ધંધા કે કામ પુરતું ખર્ચે (૦)
( ) આકર્ષક, છેલ્લી ઢબનો પોષાક પહેરે (૩)
( ) રોજીંદો, ચાલુ પહેરવેશ (૦)
( ) કંગાળ પહેરવેશ, દેખાવ (−૨)

છ. આવક

( ) મહિને બધી થઇને રૂા. ૧૦૦૦ ઉપર આવક (૫)
( ) મહિને બધું મલી રૂા. ૫૦૦ થી રૂા. ૧૦૦૦ સુધી (૩)
( ) મહિને બધું થઈ રૂા. ૩૦૦ થી વધુ અને રૂા. ૫૦૦ નીચે (૨)
( ) મહિને બધું મલી રૂા. ૧૦૦ થી ઉપર, પણ રૂા. ૩૦૦ સુધી (૦)
( ) મહિને બધું થઈ રૂા. ૧૦૦ સુધી (−૨)
( ) ભરણ પોષણ માટે હંમેશાં વલખાં (−૪)

જ. ઘર અને ઘરની સુખસગવડો :

( ) માલિકીનો બગીચાવાળો, રાચરચીલાવાળો, આધુનિક ઢબનો સ્વતંત્ર બંગલો (૪)
( ) માલિકીનું, રાચરચીલાવાળું સ્વતંત્ર મકાન (૨)
( ) માલિકીનું, રહેવા પુરતું, સૌની સાથે ઘર (૧)
( ) હાલની દૃષ્ટિએ મહિને રૂા. ૩૦૦ ઉપરનું ભાડાનું મકાન (૩)
( ) હાલની દૃષ્ટિએ મહિને રૂા. ૨૦૦ થી ઉપર અને રૂા. ૩૦૦ સુધીના ભાડાનું મકાન (૧)
( ) હાલની દૃષ્ટિએ મહિને રૂા. ૭૫ થી રૂા. ૨૦૦ સુધીના ભાડાનું મકાન (૦)
( ) હાલની દૃષ્ટિએ મહિને રૂા. ૨૫ થી રૂા. ૭૫ સુધીના ભાડાનું મકાન (–૧)
( ) હાલની દૃષ્ટિએ મહિને રૂા. ૨૫ થી નીચેના ભાડાનું મકાન (–૨)
( ) રહેવાસમાં સુવા બેસવાના, અભ્યાસના, મહેમાનોના તથા બીજી સગવડોના અલગ અલગ ઓરડા, આધુનિક રાચરચીલું, વગેરે (૩)
( ) બહુ નહિ, પણ જરૂરી અલગ અલગ ઓરડા, આધુનિક રાચરચીલા સાથે સુશોભિત મકાન (૨)
( ) સામાન્ય પ્રકારનું મકાન (૦)
( ) જાજરૂ, બાથરૂમનો બીજા ભાડૂઆતો સાથે ઉપયોગ (૦)
( ) અલગ જમવા માટે ફરનીચર સાથે ઓરડો (૧)
( ) કપડાં, ચોપડીઓ, રમકડાં વગેરે માટે અલગ કબાટો (૧)
( ) મોટર ગાડી (૪)
( ) રસોઈ વગેરે માટે ઉંચી જાતનાં ઇલેકટ્રીક સાધનો (૩)
( ) રેફ્રીજરેટર (૩)
( ) ટેલીફોન (૩)
( ) ટેઇપ રેકોર્ડર. સંગીત સાધનો (૨)
( ) સીવવાનું મશીન (૧)
( ) મોટર સાયકલ, સાયકલ, રેડીઓ, ટ્રાન્ઝીસ્ટર (૦)
( ) ઘરે કામ કરનાર રસોયો અને નોકર (૩)
( ) એક કાયમી નોકર (૧)
( ) છૂટક, થોડા સમય માટે દરરોજ કામ કરી જનાર નોકર, નોકરાણી (૦)
( ) ______ (અન્ય કંઈ ખાસ સગવડ હોય તો તે જણાવો.)

એકંદરે વ્યકિતના કુટુંબ અથવા સામાજિક – આર્થિક મોભા વિષે આપનો શો મત છે ?

( ) ઘણો જ ઉંચો (૫)
( ) સામાન્ય રીતે સારો (૩)
( ) ઠીકઠીક (૦)
( ) સહેજ ઓછો (–૨)
( ) બહુજ ઓછો (–૪)